پرخه په ترخه

د شعر مجموعه

سعدالدین شپون

۱۳۶۹

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرخه په ترخه

«د شعر مجموعه»

سعدالدّین شپون

۱۳۶۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وفا مشر:

پروفیسر عبدالرسول امین

دکتاب نوم : پرخه په ترخه

شاعر : سعدالدین شپون

خپرونکی: د آزاد افغانستان د لیکوالو ټولنه (وفا)

دچاپ کال: ۱۳۶۹ ش (عقرب) ۱۹۹۰ ع (نوامبر)

دچاپ ځای:

خطاط : نورالدین هنریار

تیراژ : زر ټوکه

ګڼه : ۵۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهداء

ډاکټر محب الله نکته ته چې مړينې
يې زه او "خالص" نيمه خوا کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شماره	عنوان	مخ	شماره	عنوان	مخ
۱ -	سریزه	۵	۱۱ -	ماشومتوب	۳۲
۲ -	لوبه	۹	۱۲ -	شیطان	۳۵
۳ -	زه د شپې له تاریکۍ سره...	۱۰	۱۳ -	د وطن له ورېځو سره خواله	۳۸
٤ -	د افغانانو غږ روسانو ته	۱۳	۱٤ -	د روسي عسکرو د تلو ورځ	٤۳
۵ -	د هجرت لومړۍ هفته	۱٦	۱۵ -	د مجاهد بې وفا یار	٤۵
٦ -	د زمانې پېر	۲۰	۱٦ -	د کوکچې د سیند پر غاړه	٤۸
۷ -	جنګ او ننګ	۲۲	۱۷ -	ګاونډي ته	۵۱
۸ -	د رقدمه هیروئ	۲٤	۱۸ -	د خوشحال په لاره	۵٤
۹ -	د پیړۍ چیلنج	۲۸	۱۹ -	د پنجرې پړانګ	۵۸
۱۰ -	د هجرت شپږم کال	۳۰	۲۰ -	سیند ته	٦۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره	عنوان	مخ
۲۱-	د ناهید د شهادت په کالیزه	٦۲
۲۲-	د احمد شاه بابا په یاد	٦٤
۲۳-	د آزادۍ تلوسه	٦٦
۲٤-	خپلې ژبې ته	٦۸
۲۵-	ویر	۷۰
۲٦-	د یېږې د ستنېدو . .	۷۳
۲۷-	وښیه	۷۵
۲۸-	خپلواکي	۷۷
۲۹-	زما محبوبا	۷۹
۳۰-	د بدخشان مهاجر	۸۰
۳۱-	د شپې تنهایي	۸۲
۳۲-	د مجروح یاد	۸٤
۳۳-	هنرولې شاعرې ته	۸۵
۳٤-	له قلم سره خواله	۸۸
۳۵-	پردیتوب	۹۱
۳٦-	عبدالحق همایون مجاهد ته	۹۳
۳۷-	جفا	۹۵
۳۸-	د مور یاد	۹۷
۳۹-	د مهاجر خوب	۱۰۱
٤۰-	ترانه	۱۰٤
٤۱-	له خپل ځان سره زار او نیاز پای	۱۰٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سريزه

قسمت راته په تهنده بل څه ليکلي وو، که نه ما د ليکوالۍ په اول سر کې د ځانه سره پخه کړې وه چې په پښتو ادب کې به د يوې داسې پانګې دارولو تکل کوم چې په هغې کې د ژبې او ژوند ترمينځ اعتدال موجود وي. مانا دا چې هر څه يو حد ولري چې د رښتونې تجربې سره سمې وخوري.

ما وې د پښتون شاعر تل روانې او ښکلې به وچې کړمه او وته وبه وايمه چې بار ديگر خپل درد په کراره کاله او د يتيمانو کانې مه کوه چې په ابله شې پرنګ په ژړا وي. ما وې همزولو ليکوالو ته به ښوانې کوم چې زياتې دې د غره د څوکو، د کودر، د ښاپيرۍ وزمه پې مختوب نه ايږ يال نه جوړوي، بلکه مخامخ او بې رنګينو عينکو دې ژوند ته سترګې وغړوي. ماوې... ماوې....

(c) ketabton.com: The Digital Library

خود سردار داؤد دکودتا او وروسته بیا دکمونستانو له تاراک سره
زما او د وطني مطبوعاتیانو رابطه سسته شوه او زما ارمان
نیمګړی پاتې شو. یوه لسیزه پس دغه دی خپلې هاغه نیمګړې
سندرې ته دوام ورکوم، مګر دغو لسو کړاوجنو کالو که زمونږ د
فرهنګ او کلتور کور وسوخود بوالونه یې پاخه کړل او زما ——
پیش بیني یې رښتیا کړه. که زمونږ فرهنګیالیو ښروند ته ښخ کتلی
شوای او کلیشه یې نه تړې جوړولی هیڅکله به یې دشعر ملــوني
دشعار په لوری نه وی خوشی کړي او د کښته طبقې، لوړې طبقې،
خوار، بزګر، ارتجاع او انقلاب په اصطلاحاتو به نه بسیا کیدای.
د نواب صاحب مېښې به زمونږ دغو یې کودتا نه جوړولی او خوار
ګوجر به زمونږ د ادب ځلاند اتل نه وای ګرځېدلی. له بده مرغه
د مقاومت د تیرو لسو کالو ادبیاتو ته برخه لاهم په شعار
ولاړه ده. فقط د کوتوپه شمار کیسې او شعرونه دی چې د افغاني
مقاومت رښتوني عکاسي کوي، اوس چې د هر کلي او جبهې د -
شهیدانو شمیر، دغرونو او دړاګونو لارې ګودرې، دمجاهدینو دډلو
خپل منځي اړیکې، دمهاجرو کمپونه، شمیر او اجتماعي اداني تولي
په احصاییی، فلمونو او اسنادو کې موجودې دي، بیا هم لیکوال
په تصوري او خیالي سمبولونو غږیږي او یو څو محدودې طرحې
لري. د دلاور خان دواده دریمه ورځ وه، جنګ ته لاړ، شهید شو
او کوندې یې په یاد ژړل. په دري او پښتو دواړو کې هدا کلیشه یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

عنعنه روانه ده ، سرې ته نا امیندی ودرېږي چې په لسهاو ناولونه، ډرامې سفرنامې خارجیانو په همدغو لسو کالو کې د افغانانو دژوند په باب لیکلی او له ځینو نه یې فلمونه ډک شوي چې په لکهاو کسان یې لولی اوګوري یې ، مګر حتی یو داسې ناول ، داسې ډرامه ، داسې شعري مجموعه افغانانو نه دی لیکلی چې لوړه ادبي ځلا دې ولري . هماغه سیاسي شعارونه دي ، هماغه خیالي محدودې طرحې دي ، هماغه زوړ مطرب خانه خراب دی چې د ساز په ځای کانګې کوي .

زما د نظمونو مجموعه هم زما د نورو یاد ښتونو سره په کابل کې باد یووړه ، یوڅه مې چې په یاد وو ، هغه مې دلته را اخستي او پاتې مې څه په پېښور کښې او نور په ډنمارک او امریکې کې ولیکل .

زما هر نظم زما په خپلې تجربې بنا دي او حتی " خوب ویم عالمه " هم زما رېښتیانی خوب دی چې اوس یې هم لړ تر لړه په میاشت کې یو ځل ویم . زما هر نظم په حقیقت کې یو تصویر دی او د ومره زیات احساسات او زما خپلې انګېرنې په کې نشته . مګر زما انګېرنې د موضوع په انتخاب کې دي . هره هغه صحنه چې را ته مهمه ښکاره شوې ، چې یو لوی معنوی ارزښت مې په کې نغښتی لیدلی ، هماغه مې تصویر کړې ده ، په دې امید چې پرېږده چې بخپله د نظم څېره زما نړۍ لید ، زما غم او ښادی او زما د نیا ترسیم کړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

امید دی چې زلمي شاعران هم همدا عنعنه وروزي او همدا سبک په پښتو ادب کې رواج شي.

سعدالدین شپون

۱۹۹۰ - اپریل

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوبه

ټوکه یې ونه ګڼې د ژوند او مرګې لوبه ده
بله لاره نه لرو یا مرګ دی یا مو سوبه ده

یا به شین خالو د سره ښامار له داړو بچ کړمه
یا مې په سرو وینو دا نړۍ ټوله خړوبه ده

ویرجینیا ۱۹۸۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د شپې له تاريکۍ سره آشنا يم

زه د شپې له تاريکۍ سره آشنا يم
زه د تورې تروږمۍ سکنی ورور يم
ما د سولې په سندرو لالونه کړي
زه د جنګ ترانې بولمه سور اور يم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما د خپل وطن شینکی اسمان لیدلی
چې د زانګو په کې جوړوو امیلونه
اوس د برګو الوتکو له منګولو
ترې تو یېږي په خروار خروار بمونه

ما لیدلي دي هغې دوشپېته ټانکونه
په کړچار چې یې ټول غراوکمر ښوري
چې په کلي راشیوه شي میندی رېږدي
ما شومان زبون وهلي ورته ګوري

ما لیدلي دي الوتي جوماتونه
ما ښکل کړي د قرآن سپېځلي پاڼې
ما ټول کړي دي د ورور پرې اندامونه
ما په میاشتو ګوزاره کړه په ممانې

زه د هومستو بانډو ښاروندی شاهدیم
اتڼونو بې چې مځکې لړزولي
اوس د تښتو کنډوالو کچکول په غاړه
صورت سوی، جومات تما، ګروې شلیدلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې حیا لکه غوټۍ پلو کې نغښتې
مالیدلی دې هغه درنې بیبیانې
اوس یې کوم دیوې خیمې په تمه
لالهاندې، سرګردانې، لیونیانې

نو،

زه د شپې له تاریکۍ سره اشنا یم
زه د تورې تروږمۍ سکنې ورور یم
ما د سولې په سندرو للو نه کړې
زه د جنګ ترانې بولمه سور اور یم

۱۹۸۲ ع
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

دارد وژبې شاعر هارون الرشید د شعر ټوټه

دافغانانو غرڼ روسانو ته

راشه چې داغرونه دي د هرقدم اوښار دي
ثاته د وطن د اسمان ستوري انتظار دي
موږ هم په هسکه غړي ستا راتګ ته ناست یو
موږ نه پوهیږو چې سرونه دي په کار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې مور هم همدې شيبې ته ډېر کتلي دي
تا په دې وطن کې ډېرې ويني بهولي دي
دلته به د ټول جهان ميړانه خپل سيال وګوري
دلته مور هوډونه او لوظونه ازميلي دي

ته د ماشينو او پولادو په پښو تلل کوي
ستا ميړانه داده چې د زهرو ورکول کوي
تاسو کې خو داسې کوم باتور هرګوره نه وينم
(چې)
کاڼي دې په لاس کې وي په ټانک باندې يرغل کوي

ته که زما سر غواړې زما هم پرې رضا ده
دومره به دې پوه کړم چې مې سر کې څه سودا ده
دا چې بربړ وايم دا په دې چې مې سر لوړ دی
ټوله روسيه که تېرې داو کړې هم وړيا ده

دا سر غوښېدای شي خو بنده ته ټيټېدای نه شي
دا سر د هغه دی چې په توپو تم کېدای نه شي
زمونږ د کوليو له ږلې نه سترګې نه سوځي
زمونږ عمرونه لنډ دي يوه ورځ اوږدېدای نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې ليمه مې آخري ننداره وويني
سترګې مې يوځلې ستا دوينو داره وويني
ستا دغيږې ، مساپرې سلګې چې واورمه
ستا دنامردې ، نامرادې کوکارې وويني

دا ښکلي وطن د دښمنانو هسې پېژني
تورو مې سر پېژني ، ګولۍ مې تهتر پېژني
دې ښکلو درو کې مې پردي ته ژوند حرام دی
بوټي مې سپر پېژني او کاڼي سنګر پېژني

نو ،
راشه په تلوار چې دخلاصون لارې تړلې دي
دې تږې وطن تل د پردو وينې څښلې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهجرت لومړۍ هفته

د تاکال په ارباب روډ کې يوه کمره ده
په کې اوسمه يو زه پنځه بچيان

يو شليدلی کټکی په کوټ کې پروت دی
زه پرې ناست يمه په لاس کې مې ديوان

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دیوال نرېځي او به کوز رابهیږي
اوري شړکنده دبام په سر باران

د ښادرلاندې مې لورغېږ کې ویده ده
چې ساړه شي نښلوي راپورې ځان

خدای خبردی دهغې مرغۍ له حاله
چې صیاد یې دړې وړې کړله ځاله

زه به هم کله منګولې راپیدا کړم
زه به هم له خونکارانو غېچ اخلم

په پردو به هم دناز پالنګ حرام کړم
خیرکه اوس په میږتون باندې څملم

اوس مې وینې چې په خاورو کښل کېږم
داسې هم وه چې په سرو به دې تللم

مادمار سره یاري کړه ځکه خوار شوم
که نه خدای په خپله ځاله کې ساتلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

« په بچو مې یو ښامار د پېر زوروړ دی
هېڅ علاج یې نه راځي صاحب کمـــا له »

زېړې داړې یې دوزخ ته دروازې دي
له سروستوګو یې بهېږي لعنتـــونه

له دنیا چاپېره کوارې واړې پروت دی
اچوي په بنیادم باندې روبونه

دا ښامار له آمو پورې غــاړې اوسي
نه پاړو پرې اثر کا ندی نه دمـــونه

په ناولې خوله دغم سندرې وایـــې
په بېوزو یې لګي وهي اورونه

په هرځای کې چې د ده څېره ښکاره شي
پرې بهېږي د سرو وینو لوی رودونه

نه د خدای په مځکه څوک ترې بچ کېدای شي
نه مرغه ترې الوتی شي پاس هـوا له

(c) ketabton.com: The Digital Library

په د لویو غرو کوربته کیسه ووړو
د بې کوره مسافرو شنو توتیانو

د کابل خوږه مېوه مې پېرزو نه ده
په ناولو نابللو شورویانو

د سالنګ سړې اوبه مې نه لوړېږي
د ماسکو په کرغېړنو تپوسانو

د مارغه به په مارغانو جرګه کېږي
زه راغلی یم جرګې ته د مارغانو

ټول راځئ چې په وړوکانو یې ولو (۱)
دا ښامار نه ایسارېږي په شوکانو

د بې وزلو توتکیو تکیه خدای ته
چې یې جنګ دی له مردارو کجیرانو

یا به دا خوني ښامار په کانو پټ کړو   یا به ورانه کړو درستې نړۍ ځاله

پېښور ۱۹۸۰/۱/۱

---

(۱) ترمیهم بحجارة من سجیل - مبارک آیت ته اشاره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زماني پير

يو وخت د سولې وي　　بل وخت د جنګ شي
يو وخت د مستې خندا　　بل وخت د ننګ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله د کلو محشر — سخ د بورا وي
کله د شمعو شغلې — وار د پتنګ شي

چې د رنه درومې اشنا — د شپېلۍ نول وي
چې د تا خواله درځي — د رباب ترنګ شي

چې زړه خوربږي ستړکي — شي دانارو دانې
چې زړه نشه وي ستړکې — پیالې د بنګ شي

یوې زخمي مرغۍ ته
کله زړه وځوربږي
کله د مرګ چپاو ته
سخت لکه سنګ شي

۱۹۸۱

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ او ننګ

هغه باغچه دې تالا و الا شي
چې پرې اتڼ د سوربورا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ مېلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وطن ښکلو ښکلو ځلمیانو
نن مو درشل ته دښمن راغلی
زموږ دخویندو پاکې لمن ته
د شهوت لاس وړي دغه ناولی

یو پلو سوله ده، غلامي ده
بل پلو جنګ دی، ورسره ننګ دی
پام کړه د سولې چې نوم وانه خلې
په موږ راغلی آیت د جنګ دی

۱۹۸۲
دنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

درقد مه هېروې!

دا نظم په ۱۹۶۳ع کې لیکل شوی و. هغه وخت کمونیستان په کابل کې پر مطبوعاتو مسلط وو. کله چې دا نظم په «سهوه» کې په «ژوندون» کې خپور شو، د سلیمان لایق تبصره دا وه:

" له دغه نظم نه داسې انګېرل کېږي چې ګوندې شوروي اتحاد به د نورو هېوادو د خاورې لاندې کولو ته اینبسي وي. حال دا چې د امریکا پر خلاف، شوروي اتحاد تر اوسه د چا یوه لوېشت خاوره هم نه ده اشغال کړې "

درقد د پنج (آمو) په سیند کې پروت یو ټاپو دی او دا آزاد شعر هماغلته د سنګلو د ځنګله په مینځ کې لیکل شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به لاله زرغون وي
خو زما دا خبره مه هېروئ
چې هلته لرې د سیند ونو غېږ کې
یو تور ځنګل دی د اغزنو ونو
هغه ځنګل د افغانانو مال دی
چې یې اوبه درنه رالاندې نه کړي

د "پنج" اوبو کې لاهو شوی ځنګل
ما یې خونکارې ژامې ولیدلې
چې پرانستلې دي درقد له پاره
دا پنځه سرې ښامار زه پېژنم

لا ماز دیګر وي چې په خلکو شپه شي
شپانه په بېړه رمې کور ته بیايي
هرڅوک له ګڼو ځنګلو لار چپوي
دا شین ځنګل په ځناورو سپاري

د تورې شپې کېږدۍ چې وغوړېږي
تورې بلاوې په درقد خورې شي
نهنګان ورو ورو په ساحل ورخېژي
زمرې راوځي د ځنګله له تیارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سور لنډيو آوازونه راځي
خوسپي له ويرې خواب نه ورکوي
توره تياره کې دهر بوټي له شا
دځناورستوګې رڼې ځليږي

له هرې ونې نه شيبه په شيبه
دکونګ وېرجنه سانده غوږ ته راشي
له هرې خوانه خونړي سيند ونه
لکه بارشوي اوښان وبرېږي

ما هندوکش په سر مزلونه کړي
شپې مې په ښځو کې خوبونه کړي
خو د درقد فضا څه بل شان ده
زه يې په ځان باندې شکمن غوندې کړم

لکه اشنا چې زه هېر کړی يمه
يوله نظره غورځېدلی تاپو
دحوادثو په منګولو کې ګير
له وطنوالو نه په ځنګ پاتې دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به غاټول شين وي
خو زما دا خبره مه هېروئ
چې هلته لېرې د سيند و نوغېن کې
يو تور ځنګل دی د اغزنو ونو
هغه ځنګل د افغانانو مال دی
زما د قبر په غاټول مو قسم
چې يې اوبه درنه رالاندې نه کړې

١٩٦٣
د درقد تاپو - تخار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پیڅې چلنج

بیا وشول په موږ باندې غږونه د پیڅې
بیا زلمو راواخیستل ټوپک اوګرځنې

بیا نجونې د لوړو غرونو څوکې څارې
بیا کوزراوریږي په لمن لمن بڼلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا ښامار راغلی له بدرئ نه چارچاپېر دی
بیا ورته په غشي ملوک خان راکاږي ژړه

بیا دښمن راغلی په دې مسته خاوره
بیا په شازلمو شولې حلالې د مورپې

اوري له آسمانه د لعنت د غضب اور
ځکه راخوټېږي لکه سوزنده تبې

نن به د تش لاسو او د ټانک مقابله وي
ګورو به چې دا خاوره زمونږ ده که پردې

۱۹۸۱
پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجرت شپږم کال

ستړکو ته د خیال چې د وطن ښکلې څېره راشي
وتر تمه سل ځلې که او ښکې په سترګو راشي

دا ماشوم زړګی که سل د شکومانې جوړې کړي
تو لې ورژېږي چې د غم یوه چپه راشي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ کاله په خوب کې او په وینه په وطن کې یم
ورځ بیا ګذران وشي، بیچاره شمه چې شپه راشي

شپه توره بلا ده، شپه خپسه توره دوږه ده
غم راشي، کړاو راشي، سودا راشي، غوسه راشي

شپه د بې دردیو، نامرادیو، اسویلو مور ده
کټ راته تنور شي له برښتني سره لمبه راشي

۱۹۸۵
ویرجینیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشومتوب

زه هم يو وختې ماشوم وم　　ببر سر کنډاس غابښونه
سره غومبوری چاودي تلي　　مات نوکان خيرن لاسونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په باغو به ګرځېدمه — هره څانګه زما نهال و
چې آلو به سره بخن شول — په هر باغ کې زما مال و

ما په توري تروږمۍ کې — تورا ینځرشو پېژندلي
ما په پټو سترګو ځان خپل — له ویالو شو تېرولی

یو وړوکی کټ مې ځای و — یوه پینه یې وه د خښتو
لنګه نه، بازو یې کوږ و — نه پرې ځای و د بالښتو

شپې به پرېوتم په ځای کې — ټول وجود اغزو څیرلی
مخ په ځانګه شوک شوکاړی — سر په تېږه لګېدلی

پرېوتل ویده کېدل وو — نه به ځان نه به جهان و
نه به درد د ستوماني و — نه به ځمکه نه آسمان و

اوس سپېڅلي منزته ناست یم — ښه رڼا ښایسته خونه
خوا کې نرم پاک بستر دی — پرې دي د پرو بالښتونه

اوس چې دغه کرښې لیکم — نیمه شپه ده لا تېرېږي
ګاونډي ټول ویده دي — زما سترګې نه پټېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای شلېدلی کټ ګکیه — نور به څه په کې ځایږي
ګاونډي ټول ویده دي — او زما سترګې نه پټېږي

ای شلېدلی کټ ګکیه
ای شلېدلی کټ ګکیه

۱۹۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیطان

ځوک ئې دغه ځوک یې چې مې هره شپه څارې
پرېږده نورمې پرېږده ، ما غریب مه ځوروه
سیوری خو مې نه یې ، زه په دغه بڼه نه یم
مه راپسې ګرځه نوره خپله لیارکوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه ستړې ستومانه دکتهکي دپاسه پرېوځم
خوب مې په شپېوشپېبو له ځا نه هېروي
سنه چې خوبن وېده شم ستا وېرژلې څېره وینم
بس دغه لیدن دی په ما شپه سبا کوي

چا ته وېلی نه شم چې یوسیوری راپسې دی
ته مې هم تهوکې هم مې ګناه ته لمسوي
دا ما شوم زړګی مې له ګوګل نه راوباسي
تش جام ورته نیسي اوبیو ننګ یې کړنګوي

زه هره مسره لکه ابداره توره کاږم
ته پرې د مظلومو سینه ګۍ څیرې کوي
زه ورته بنایسته پښتنې ګند په مرۍ ډک کړم
ته یې دلذت له پاره بېرته ورشلوي

شپه چې سنه پخه شي، تاریکي شي، چوپیایي شي
هار د آرزوګانو په قلم با ندې پېیم
زړه وایي شپنه هغه غمونه دي اوس نه شته
لیرې چېرته غږ شي چې شپونکیه یام کړه یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس هم کله وایم چې وړوکی وای ژړنکی وای

لاس په ږیره راکاږم او سر وربـــږن دوم

ځکه شم دیواله ته په هینداره کې ځان ګورم

ځان نه وینم تا وینم هیـنداره مـــا توم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وطن له وریځو سره خواله

یه وریځو وریځو د وطن وریځـــو
لږ څه ستنې شئ زه هم درخــېژم
ما ته ځای راکړئ په پسته غــېږ کې
یو سور خاټول یم سبا شـپه رېــږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

یه وریځو وریځو لړ په کرار ځي
زه درته ګورم زړه مې وېلېږي
کوز هدیره ده زه په کې ناست یم
د سروبڼوو ساندې غږېږي

یه وریځې وریځې دلته دوزخ دی
راکوزه نه شې تا به ایرې کړي
ژوندي وګړي چې سر راجګ کړي
دویم قدم یې په هدیرې کړي

یه وریځې وریځې د وطن وریځې
د تاله مستې برېښنا نه ځار شم
یوه لمبه به راپورې نه کړې؟
چې یا ایره شم یا سور انګار شم

یه وریځې وریځې دا خلک ګوره
دا په نس وږي دا په زړه سوي
دا د رټلو دا د ویشتلو
زګېروي خواوري که نور څه نه وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دراوچت کړه له دغې ځمکې
د لوړو غرونو څوکو د پاسه
زه يو خاهتولیم په ملامات شوی
د یو بې باکه مالیار له لاسه

تا وروليې د ژوند اوبه وې
موږه د اوښکو سېلاو ترې جوړ کړ
تا زرغونه کړل د ښتې لا ښونه
يو څو خونکارو ارمان پرې موږ کړ

زه به هم کله وزر پیدا کړم
ماتې به زه هم دا هسکرې کړم
بیا به نو تا ته پورته درخېژم
تا به دریاب کړم ځان به بېړۍ کړم

بیا به نو دواړه سره روان یو
د دې نیمګړې دنیا د پاسه
سره به وګړو سره به وایو
چې څه زموږ نه کېږي له لاسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ به په ګلــو پرخــې خوري کړو
خو په اغزيو به ژوند حــــرام وي
ګلان به پايي اغــزي به ړيـــــږي
د دوی برچې به د دوی په ځــان وي

موږ به د دښتې خاتول بيا سوړ کړو
خو په زړګې کې بې تور داغ نه وي
موږ به باغونه بيا زرغونه کړو
خو په باغونو کې به تور کاغ نه وي

بيا راکوزېږم د ځـکي ســـر ته
دا خپل تاتوبی ډېر راته ګران دی
څوک چې له ځمکي نه تېښته وکړي
هغه وګړی ډېر سرګردان دی

ځمکه د ميني پاکه زانګو ده
ژوندون په ځمکه يولوی نعمت دی
ځمکه کې ژوند دی ، ځمکه کې خلک
ژوندون تر هر بل نعمت اوچت دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان شهکار دی خو چې ژوندي وي
په اسمانو کې انسانان نه شته
انسانان خپلو ځمکو کې پايي
د وطن خوند ته هېڅ پايان نه شته

۱۹۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روسي عسکرو د وتلو ورځ

ای د نړۍ خلکو نن تاریخ بیا لیکل کیږي
دوه سترګې څلور کړئ، دا ورځ بیا نه لیدل کیږي
دې شاهکار ته حیر شئ دا په هر ساعت کې نشته
څو قرنونه تیر شي څو دا نور بیا وچلیږي
نن د آزادۍ مشال یاغي یاغي شغلې کړي
نن په خرڅادري افغان ټول جهان نازیږي
نن میرویس وباسي د لېنن څڼې کوکارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر زور ته قالب شته هر فرعون ته یو موسی

حق د زور قالب دی د جادو ایمان دوا

څنګه چې لوی درمن ته وروکې سپرغۍ بس ده

هسې سره بنا مار ته خره کی افغان پیدا

مه ستا په دسترو قدرتونو توره ماته

نه سوځي د حق سترګې له تالندې برېښنا

حق په د نکو غرونو خېژولي خپلې لارې

ته په موږ نالوستو، شړې پوښو غولېدلی وې

ته زموږ خوارۍ او سادګۍ ته تېر ایستلی وې

تا زموږ په لاس کې یوم لیده، توږ دې نه لیده

سپور وې د غرور په ټانک کې نو له عقله پلي وې

ستا د ایماندارو او خپلواکو سر نه و

ته په سوله ییزو مظلومانو نښه غښتلی وې

چا نه وې څیرلې ستا ظالم ژامې خونکارې

ویرجینیا

۱۹۸۹ ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمجاهد بې وفا يار

ستا د سترګو شو بلې راغلي
دزړه ګلي ورانـــــوي
کړې ورو ځي نرې مـــلا دي
پښتانه روســـانوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

که هرڅو در نه پناه شم
دخپل زړه ستر واخفا کړم
ستا ظالمې غبن چې راشي
سمه غر روښانوي

یو ورک نومی کلیوال وم
یو تش لاسی مجاهد وم
اوس مې نوم په درست جهان کې
عاشقان کړي دانوي

زما د زړه په توره بوړه
ستا برګې کړې ګوزارونه
که همت راته ستهینګر شي
د زړه کار اسانوي

په رګ رګ کې مې کړلي
تا ظالمې پټ ماینونه
ربه داسې سترګې راکړې
چې پټ ماین عیانوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا د حسن باچايي مې
ټول وجود کنډو کپر کړ
زړه مې هسې سلطان غواړي
چې يې بيا ودانوي

ويرجينيا
۱۹۸۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوکچې دسیند په غاړه

نسیم د سیند په غاړه جوړې کړې نازکې چپې
لکه اشنا چې کله واغوندي نیل رنګه جامې
بیا یې له ملا نه ترلمنې پورې کوټ کوټ کړې
ترزنګانه یې راخوره کړې بیا یې ونغاړې
زه ورته جګ په ګاره ناست یم او موجونه ګورم
او تا ته وایم داسرې دامیدونو ربه !
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زګونه خوله کې زړه کې شور هره ذره انقلاب
په رنګ رنګ په خوند خوږې په روح زما هیندارې
نه په سرپل، نه په پښو بند نه یو لو پشت نیمګړي
زه په دې خخاسته او تو پوکې داستانو نه ګورم
او تا ته وایم داسرو دامیدو نو رب
زه خبر نه ومه چې ما ته دې جنت را کړی

یوه آرزو وه چې به تل راسره مله غوندي وه
تته، مجهوله چې احساس یې شوه، بیان به نه شوه
او س چې کوچه هغه زما د زړه پردې راسپړي
کله ششنیزي کله تول ځان په سنګړو وهي
زه یې داوسکو د پردې شا ته اکتو نه ګورم
او تا ته وایم داسرو دامیدو نو رب
زه خبر نه ومه چې ما ته دې جنت را کړی

د بتوسیل وربا ندې تیت تیت پروازونه کوي
لکه چې جت ځان برابر کړي د ناستي له پاره
خوټکنۍ شي بیرته جګې شي شینکي آسمان ته
داسې شړنګېږي لکه ناوې چې پاولې شرنګوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه یې د لمر لاندې رنګین رنګین وزرونه ګورم
او تا ته وایم د اسرې د امیدونو ربه
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

چرته د زړه له کومې یو ګوټ نه مې لمسون راځي
چې: هه، شپونکیه! له دې کارې ځان لاهو سینده
بیا چې لاهو شې لا مبوه وهه کړار پر بهو ځه
یوه قطره شه غاړه ورکړه له همزولو سره
زه وایم زړه ته صبر وکړه زه خو بو نه ګورم
او تا ته وایم د اسرې د امیدونو ربه!
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

د بدخشان د سرو لعلونو دروګه هرځای خپره
خو چا قلم قدرې کوکچې باندې و نه چلاوه
د کوکچې یو ښاخکی او یه به په لالو ورنه کړم
لالونه کانې دې پراته، کوکچه په مخ بهېږي
زه یې د هر ښاخکي په منځ کې جهانونه ګورم
او تا ته وایم د اسرې د امیدونو ربه!
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

۱۳۵۲ فیض آباد- بدخشان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګاونډي ته

مه وهه دا خواره ښځه مه وهه
بې له تا نه بله اسره نه لري
تا ته بې له نورونه پناه دروره
بې د تا له غيږي وايه څه لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

داله اوښکو ډکې سترګې وچې کړه
بس دی چې پلرو دې ژړولې دی
نور نو داویر جنه صحنه ونغاړه
د ہر عمر تاریخ او خدای وهلې دی

خلک په کړاو کړاو سپو ږمې ته ځې
ته د کور سپوږمې په تندر ونیسې
نور یې لاس تر غاړې مخ په هسکه ورځې
ته یې د کو څیو له سرو نیسې

ښځه چې په کور کې ژړنې ویم
دالویه دنیا را باندې تنګه شي
دادقضاعصر او دا زوړ فکر
کاشکې چې په ټولو باندې رنګه شي

چاویل چې حق د نورورو دی
دا یه د پښتون له خولې وتلې وي
دوی کې چې کمزورې وې نو دې مرې
چاسره چې زور وي نو ښاغلی وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د ځنګلي بنيادمانـــو دود
مونږه پښـتنو پوره ساتـلى دى
دغه به نو نوم د پښـتونوالي وي
ځکه مو شهرت هره خوا تللى دى

دا شکلي موجود چې تا ته کور کوي
دا ستا اندېوال دى، ستا مرېي نه دى
تل يې خولګکى په ژړا ورانه وي
دا موجود خو ستا دلوبو شى نه دى

ځکه د پوالونو کې دې بنده کړه
بيا دې سپين کفن ور باندې خپور کړه
ژلنده ژوندى دې هديرې ته کړه
بيا دې نوم د دې هديرې کور کړه

ته که په ايوب باندې ميوند کښتې
پام کړه چې ملاله په سنګر کې وي
نور نو ر سنګرونه به لا وکښتې
دا دستورې نقش که دې سپر کې وي

ګذرګاه - کابل ۱۹۶۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخوشحال په لار

ورونو ژوند به په دنیا نه وی مدام
ټول به درومون ګهیځ سبا ماښام

مرګی حق دی رغیدن مو ورنه نه شته
یا په تخت، یا په تخته او یا په بام

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا بریښتن لاندې پراته زنې ترلې
یا شهید په کربلا کې قتلِ عام

دچانوم په خاینانوکې یاد یږي
دملندو، دښیراشي د د شنام

دچاقبرپه رنگینوجنډوجګ وي
په زیارت پسې یې کلې ترې لام

مرګي حق دی، دریغه داچې هسې مړ وای
چې وطن ټول نازیدای د ده په نام

چې دقام دپاره ځیل تنتر غلبیل کړي
د شپا نه ورته سر ټیټ په احترام

دسهار نسیمه لوړوغرو ته خېژه
د وطن په ننګیالومې کړه سلام

وایه ستاسوله مېړانې نه لوګي شم
چې په وینو موخوندي کړ ننګ د قام

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګ غیرت نن په افغان باندې تمام دی
ما ته مه ستایه میړانه د ویتنام

موږ په روس باندې نن هسې ناتارجوړکړه
چې ماسکو کې مو په دوی کړ خوب حرام

د سهار نسیمه ښخښنده الوزه
ښکلوه د شهیدانو نسکور جام

د غازیانو ببر سرو ږیرې ښکل کړه
ورتسلیم کړه دیوخوار شپونکی پیغام

دا چې نن ټوله دنیا په تاسو نازکا
په هر ځای تاسو یادیږئ صبح و شام

د وطن واړه زړه په تاسو ویاړي
ټول افغان له کندهاره تر باګرام

نن زموږ غرونه رغونه شاړ نه دي
د شهید په وینو ټوله دي ګلفام

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاچې مونږ سره دغرېږي دي وهلي
عاقبت به هم رسواشي هم سرسام

خاوره نه ده دا سره زر دي چې تېرنه وځي
دا وطن دی دخالق دپېرلوی انعام

په دې غرونو چې ورځي لاس په نامه شي
په دې شاړونو او دسه مه اخلی کام

دا پښې پېلې خمتاپوش ټول اتلان دي
په شلېدلی خت يې مه غولېږئ پام !

که يې نر دی که يې ښځه بچاهم دی
ټول پاخه دي، دلته هيڅ مه غواړه خام

زور خوشحال دي اوس زمونږ ننداره کا
چې دروس سربه کړو چټ مال يې ليلام

« څوو اخلي له غليمه انتقام
مرد نه خوب کا، نه خواړه کا ، نه آرام »
۱۹۸۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پنجرې پرانګ

بڼه ګې سترګې بڼه ګې لیکې په پنجره کې یم راګیر
د پنجرې میلې ولاړې، بڼه ګې بڼه ګې ګرچاپېر

یو وړوکې چاپېریال کې، د پرکار په شانې چورلم
لیوني خوبونه وینم، نه یې خیال شته نه تعبیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېګاه شپه مې ځان په خوب کې په يو لوی ځنګله کې وليد
چې راويښ شومه پنجره وه، د سيل بينو وبهير

هر بازو مې د زورکان دی، هره پله مې انرژي ده
په وره پنجره کې ګېريم، څه خطا کوم مې تقصير

۱۹۷۸

کابل ـ څرخي پله زندان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیند ته

که لاس درووړمه چې څه ناز درکړم
ته مې د لاس له سره بهیږې

که خوله درووړمه چې ځان خړوب کړم
ته مې د شونډو له خوا ښوییږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اردو ژبې شاعر هارون الرشید د شعر ټوټه

د افغانانو غږ روسانو ته

راشه چې داغرونه دي د هر قدم او ښار دي
تا ته د وطن د اسمان ستوري انتظار دي
موږ به هم په هسکه غاړه ستا راتګ ته ناست یو
موږ به ښه پوهېږو چې سرونه دي په کار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې موږ هم همدې شېبې ته ډېر کتلي دي
تا په دې وطن کې ډېرې وېنې بهولې دي
دلته به د ټول جهان مېړانه خپل سيال وګوري
دلته موږ هوډونه او لوظونه ازمېيلي دي

ته د ماشينو نو او پولادو په پېښو تلل کوې
ستا مېړانه داده چې د زهرو ورکول کوې
تاسو کې خو داسې کوم باتور هر ګوره نه وينم
(چې)
کانې دې په لاس کې وي په ټانک باندې يرغل کوي

ته که زما سر غواړې زما هم پرې رضا ده
دومره به دې پوه کړم چې مې سر کې څه سودا ده
دا چې بربېړ وايم دا په دې چې مې سر لوړ دی
ټوله روسيه که ټپرې دا وکړې هم وړيا ده

دا سر غوڅېداى شي خو بنده ته ټيټېداى نه شي
دا سر د هغه دى چې په توپو تم کېداى نه شي
زموږ د کوليوله بلې نه ستړکې نه سوځي
زموږ عمرونه لنډ دي يوه ورځ او بنديداى نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجرت لومړۍ هفته

د تاکال په ارباب روډ کې یوه کمره ده
په کې اوسمه یو زه پنځه بچیان

یو شلېدلی کټکی په کوټ کې پروت دی
زه پرې ناست یمه په لاس کې مې دیوان

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دېوال نږې او به کوز را بهېږي
اوري شړکنده د بام په سر باران

د ښادرلاندې مې لور غېږ کې ویده ده
چې ساړه شي نښلوي راپورې ځان

خدای خبر دی د هغې مرغۍ له حاله
چې صیاد یې درېږي ورېږي کړله ځاله

زه به هم کله منګولې راپیدا کړم
زه به هم له خونکارانو غېږ اخلم

په پردو به هم د ناز پالنګ حرام کړم
خیر که اوس په مېږتون باندې څملم

اوس مې وینې چې په خاورو ګنډل کېږم
داسې هم وه چې په سرو به دې تللم

ما د مار سره یاري کړه څکه خوار شوم
که نه خدای په خپله ځاله کې ساتلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

« په بچو مې يو ښامار ده ېر زورور دى
هيڅ علاج يې نه راځي صاحب کمـــا له »

زبرې دارې يې دوزخ ته دروازې دي
له سروسترګو يې بهيږي لعنتـــــونه

له دنيا چاپيره کوارې وارې پروت دى
اچوي په بنيادم باندې روبـــونه

داښامار له آمو پورې غـــارې اوسي
نه پاروپرې اثر کاندى نه دمـــونه

په ناولې خوله دغم سندرې وايـــي
په ببوزي يې لګي وهي اورونه

په هرځاى کې چې دده خپره ښکاره شي
پرې بهيږي دسرو وينو لوى رودونه

نه دخداى په مخکه څوک ترې بچ کيداى شي
نه مرغه ترې الوتى شي پاس هوا له

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دلویو غرو کوربته کیسه وادرو
دبې کوره مسا پروشنو توتیـــانو

دکابل خوږه میوه مې پېژرو نه ده
په ناولو نا بللو شـــــوورویـــانو

دسالنګ سرې اوبه مې نه لـــوریږي
دماسکو په کرغېړنو تـــیوسانو

دمارغه به په مارغانو جرګه کیږي
زه راغلی یم جرګې ته دمـــارغانو

ټول راځي چې په وړوکانو يې ولو[1]
دا ښامار نه ایساریږي په شـــوکانو

دبې وزلو تـــوتکیو تکیه خدای ته
چې یې جنګ دی له مرداروکجیرانو

یابه داخوني ښامار په کاڼو پټ کړو   یابه ورانه کړو د درستي نړۍ حاله

پېښور ۱۹۸۰/۱/۱

---

(۱) ترمیهم بحجارة من سجیل - مبارک آیت ته اشاره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زماني پير

یو وخت د سولې وي | بل وخت د جنګ شي
یو وخت د مستۍ خندا | بل وخت د ننګ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله د ګلو محشر   سخ د بورا وي
کله د شمعو شغلې   وار د پتنګ شي

چې د رنه درومې اشنا   د شپېلۍ نول وي
چې د تا خواله درځي   د رباب ترنګ شي

چې زړه خوږېږي سترګې   شي دانارو دانې
چې زړه نشه وي سترګې   پیالې د بنګ شي

یوې زخمي مرغۍ ته
کله زړه وخوږېږي
کله د مرګ چپاو ته
سخت لکه سنګ شي

۱۹۸۱

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ او ننګ

هغه باغچه دې تالا والا شي
چې پرې اتڼ د سور بورا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ مېلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وطن ښکلو ښکلو زلمیانو
نن مو درشل ته دښمن راغلی
زموږ د خویندو پاکې لمن ته
د شهوت لاس وړي دغه ناولی

یو پلو سوله ده، غلامي ده
بل پلو جنګ دی، ورسره ننګ دی
پام کړه د سولې چې نوم وانه خلئ
په موږ راغلی آیت د جنګ دی

١٩٨٢
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

درقد مه هېروئ!

دا نظم په ۱۹۶۳ع کې لیکل شوی و. هغه وخت کمونیستان په کابل کې پر مطبوعاتو مسلط وو. کله چې دا نظم په «سهوه» کې په «ژوندون» کې خپور شو، د سلیمان لایق تبصره دا وه:

" له دغه نظم نه داسې انګېرل کېږي چې ګوندې شوروي اتحاد به د نورو هېوادو د خاورې لاندې کولو ته اړينې وي.

حال دا چې د امریکا پر خلاف، شوروي اتحاد تر اوسه د چا یوه لوېشت خاوره هم نه ده اشغال کړې "

درقد د پنج (آمو) په سيند کې پروت یو تاپو دی او دا آزاد شعر هاغلته د سنځلو د ځنګله په مینځ کې لیکل شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به لاله زرغون، وي
خو زما داخبره مه هېروئ
چې هلته لرې د سيندونو غېږ کې
يو تور ځنګل دی داغرنو ونو
هغه ځنګل دافغانانو مال دی
چې يې اوبه درنه رالاندې نه کړي

د ،، پنج ،،او بوکې لاهو شوی ځنګل
ما يې خونکارې ژامې وليدلې
چې پرانستلې دې درقد له پاره
دا ينځه سرې نساما رزه پېژنم

لا ما زديګر وي چې په خلکو شپه شي
شپانه په بيره رمې کورته بيا يي
هرڅوک له کمو ځنګلو لار چپوي
دا شين ځنګل په ځناورو سپارې

د تورې شپې کېږ دی چې وغورېږي
تورې بلاوې په درقد خورې شي
نهنګان ورو ورو په ساحل ورخېژي
زمري راوځي د ځنګله له تيارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سور لنډیو آوازونه راځي
خوسېږي له ویرې ځواب نه ورکوي
توره تیاره کې د هر بوټي له شا
د ځنا ورستړګې رڼې ځلیږي

له هرې ونې نه شپېبه په شپېبه
دکونګ وېرجنه سانده غوږ ته راشي
له هرې خوا نه خوږې سیندونه
لکه بارشوي اوښان وبرېږي

ما هندوکش په سر منزلونه کړي
شپې مې په ښځو کې خوبونه کړیا
خو د درقد فضا څه بل شانې ده
زه یې په ځان باندې شکمن غونډې کړم

لکه اشنا چې زه هېر کړې یمه
یوله نظره غورځېدلی تا یو
د حوادثو په منګولو کې ګیر
له وطنوالو نه په څنګ پاتې دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به غاټول شین وي
خو زما دا خبره مه هیروې
چې هلته لیرې د سیند ونو غیږ کې
یو تور ځنګل دی دا غزنو ونو
هغه ځنګل دافغانانو مال دی
زما د قبر په غاټول موقسم
چې یې او به درنه رالاندې نه کړې

۱۹۶۳
د درقد تاپو - تخار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پېړۍ چلنج

بيا وشول په موږ باندې غږونه د پېړۍ
بيا زلمو را وا خيستل ټوپک او ګردنۍ

بيا نجونې د لوړو غرونو څوکې څارې
بيا کوز را ورېږي په لمن لمن بزلۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلواکي

اسمان په ستورو ښکلی ښکارېږي
ښيکلی اسمان وي او را نه ستوري
شولې چې تورې شي ګلالۍ شي
چې يې ګڼ وږی شمال ته ښوري
معشوقه هله د زړه کترې خوري
چې ته شرمېږې، دا در ته ګوري

هسې بېدرېغه وبله خوند کا
چې يو وطن وي بل خپلواکي وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن په هرچا باندې کشمیر دی
خوږمون خلکو ورلیږي زړه ځي
بورې شوې میندې، کونډې شوې ښځې
خوځوانان جنګ ته لا په ډاله ځي
که په ینبوشل وي، ځي په خاپوړو
که لارې نه وي، په غرو راغه ځي

هسې بېدریغه وبله خوندکا
چې یو وطن وي بل خپلواکي وي

هغه واده دې په ویر بدل شي
چې په کې غربنده نڅا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ مېلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي
هغه باغچه دې تالا ترغمې شي
چې په کې شور زوږ د بورا نه وي

هسې بېدریغه وبله خوندکا
چې یو وطن وي بل خپلواکي وي

۱۹۸۲

ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما محبوبا

نیمه شپه کې راغله بوندې سترګې سره لاسونه
غوړې توري څڼې لکه سوې درمندونه

ټمبک يې په تیارې کې پړکیده لکه برېښنا
شرنګ یې د پاولو لکه کړچنده تاکونه

مستې روڼې سترګې یې د روس په شان خونکارې
وروځې یې چړې وې راکښې په یاغي زړونه

۱۹۸۲
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بدخشان مهاجر

کوکچه بهېږي غاړې تر غــــاړې
دکوچ اوښانو، کږې کږې غا ړې
له اېلبندونو، کوز راشېوه شــول
هی کډې لاړې ، هی کـډې لاړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوچاني ولېښن خوزړه يې پرېښود
د زړګي غوټه يې خلاصه نه شوه
ځان ته يې ډېرې تسلۍ ورکړې
خو يې يوه خوا ترلاسه نه شوه

دا د سکروټو دلۍ او روڼه
د چټو پېغلو سپين مړوندونه
په ښو ځوانانو دې خدای پيرزو کړي
موږ خو يې ورک کړو له وطنونه

۱۹۷۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شپې تنهايي

بچيان ويده ښه دی   برقونه مړه ښه دي
له خپل زړګی سره مې   د زړه خواله ښه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دژوند یادونه دی		چې په تموپو راځي
ورځ لا یوځه سودکې وي		غم مې په شپو راځي

دتوروزلفو داستان		رانه د تورښامارشي
دخیالي ستړکو بیان		رانه دسره انګارشي

قلم یاغي شي رانه
زما خبر نه لیکي
هرڅو پرې بیره کوم
خودی یې ژرنه لیکي

۱۹۸۸ ع
ویرجینیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مجروح یاد

اوښکې د ښېښو څوکو ته راغلې لړ بانه غواړي
زړ ندە ګلاب ته وږ مه هم د سيلۍ خور شي
ما په ماشومتوب کې هم له شګو سره لوبې کړې
نن کور ونه جوړ کړې خو سبا ته بیا نسکور شي

ویرجینیا ۱۹۸۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

همزولي شاعر ته

ته د دنیا د کاروانونو جرس — د تمدن د قافلې زنځیر
ستا له تېز بینو سترګو ځان ساتي — د هندوکش د آسمانونو کجیر
ستا د وزر لاندې خوندي د بشر — لکه تکیه وي مریدان چې په پیر
هو ته شاعرې قلم سم چلوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې يې دچا دلاس رانجه خوړلي — دهغه غبن دتاله ستوني راځي
چې په کړاو په بې کسۍ کې ومري — داستا قلم يې ځنازې پسې ځي
چې يې برچه په سينه ننوځي — ستا له قلمه ورته آخ وځي

هو ته شاعري قلم سم چلوه

ته سيلابونو ته وياله جوړوې — ته غورځنګونو ته سامان ورکوې
يوه دنيا درته ذره ښکاري — په يوې اوښکې پسې ځان ورکوې
چې يې اظهار له چا نه وي پوره — هغه احساس ته ته بيان ورکوې

هوته شاعري قلم سم چلوه

ستا له قلم نه دنياګۍ جوړه — چا ته نسامار چا ته دلاس امسا
چا ته ډيوه چا ته په زړه کې چاړه — چا ته خوږه کيسه دتللي اشنا
دچا دډک زړه دتنها کو دارو — په چا دوزخ نه رالويدلې بلا

هوته شاعري قلم سم چلوه

په توره شپه کې دسبا زيری — شوګيره خلک يې له تا غواړي
ټوله دنيا چې ورته سور اور شي — دزمانې يتيم په تا ژاړي
چې ځناور به نړيوال ورا شي — ای قلم واله اول تا داړي

هو ته شاعري قلم سم چلوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند د ذوق پاکه هینداره ته یې — ته چې خندا کوې دنیا خاندي
ته نو چې خاندې ریښتینې خاندې — که نه تاریخ به بیا په تا خاندي
د تا د هرې او ښکه کې په اشر — یو زر ګلونه به سبا خاندي

هو ته شاعر یې قلم سم چلوه

د ننګې مانې چې تا خوشحال نه کړي — په رژولو یې قلم چلوه
چې لا تر اوسه ایسار شوي نه وي — ته په مستۍ ورباندې دم چلوه
چې بشري لوی په مخکه وهي — هسې بامونو باندې بم چلوه

۱۹۵۸
خان آباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

له قلم سره خواله

له قلم سره مې بيا کوټې خوږې شوې
په کونګې خوله مې بيا جوړې ترانې شوې

په مړژواندي تن کې بيا ساه راغبرګه شوه
بيا راپيدا لس کلنې خاطرې شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا مې خلاصه کړله ژوند ته نوې لاره
بیا مې څانګو دارمان کې پاڼې شنې شوې

وچو مراندو د زړګي کې وینه راغله
دا زړې وچې ویالې وروورو ولمدې شوې

عقل ویلې چې قصه دې لاړه راغله
دما جرچې چېرته بنې شوې هلته شپې شوې

سره هاتي چې په شنه بڼ یوځل پښې ایښې
د هغه ګلبڼ رېښې ترمې تسمې شوې

عقل داویلې خوزړه په بله سر و
د دې دوو ترمینځ مې خوږینې حوصلې شوې

عقل پښې ایستې خوزړه لکه دغر و
زړه مستې کړې چې په عقل زلزلې شوې

که دروس هاتي هرلورې ته یرغل ووړ
سمه غرکه د کرو منارې شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو چې کوړې خره کې افغان لاشته دی
دزړکي وینې ی سرې نه شوې لا سرې شوې

که وطن مو شو لوټ کړ له بورو ورارو
په غلیم موهم دزړه سخې پښې شوې

که یونیم ملیون زموږ نه په کې لاړل
د دښمن په خوله کې هم خاورې ایرې شوې

چې په شوبلو په ټانکونو سپاره راغلل
په ستنه یې اوس روانې قافلې شوې

سترګې سرې، مرکونډې ماتې، جنګ بایللی
نوم برباد، هدف تباه، خاورې په خولې شوې

واشنګټن
۱۹۸۹ ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

پردیتوب

اشنا د ځنګو غرونو کچیر غواړي
زما وزر په دنګو ماڼو سوزي
زه هسې مکرو ریان کې ورته میشت یم
په دې انګړ کې بل مرغه الوزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه دا د ګودر غاړې ته روانه
نه زه هسکه شمله بوړې په غاړه
نه زه لکه بابنه ښنا مې خېژي
نه دا جګه الوزي لکه خراړه
موږ دواړه په دې ستېبج کې نا بلد يو
موږ هېڅ يو پخپل نقش نه پوهېږو
ليکوال راته پردی ډرام ليکلی
او موږ لکه کالبوت لروبرکېږو
موږ دواړه پخپل نقش نه پوهېږو
د دووکسواتن دی په مېره کې
د مړو هډوکي يو په بل لګېږي
بړوې راته خاندي هديره کې

۱۹۷۶
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالحق "همايون" مجاهد ته

سره ده ولې دې پرېښوه چې وطن در باندې ياغي کړ
جار دې تر بېرې بڼو يې سل ځله شپونکي شي

ناوې د وطن دې په تا فخر کړي لا ليه
مور دې بوره مه کړې ځوک چې تا غوندې زمرى شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تو له جبار خیل دې اوس پګړۍ جګې شملې وړې
دوی کې همایون چې لکه ستوری ځلیدی شي

نن په توره بوړه په روسانو کړي مور بوره
بله ورځ پغمان کې د پرچم میلمه مړګی شي

تول وجود پرهار دی په ګولیو لګیدلی
یو ځای یې روغ نه دي چې داځنګه په لار تللی شي؟

څومره چې د توپو او بمونو محشر جوړ وي
هومره همایون ورته بیباکه توریالی شي

مه مرې مجاهده د دې جګو غرو ګور بته
ستا له سرو منګولو د ښمن کله خلاصیدی شي

ستا په برکت خلقي پرچم یو له بل وژني
روس ستا له هیبته سر وهي روغ لیونی شي

توره او میړانه او ښکلا په تا ده ختمه
دا زما قلم دې هم د تا د مخ لوګی شي

پیښور ۱۹۸۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شهید میوندوال په مرینه

جفا

پرېږده چې راوړېږي دا جګ غر
دا د ګنهګارو ګلې لاندې کړي
دا دځان وژونکو او دغلو د لــه
سل خرواره ګاڼې چې وربانديکړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ورته ویل چې ګناه مه کوئ
دوی په بې دردۍ له کلي وشاړه
چاپې د پګړۍ زنډۍ په غاړه کړه
چا سپي ورشکارل چې ټول یې وداړه

وینې یې په سنګلو ځخ ورماتې وې
کلي نه روان وشا ته یې نه کتل
ده ویل چې دا به پښتانه نه وي
هاچې پښتانه وو څوک یې نه رټل

پوندې یې سپین ږیرو ورخېرې وې
دی په ډېر امید دلته راغلی و
لاره کې یې لوږې تبرې کړې وې
دی یولوی پښتون واو سنا غلی و

۱۹۷۵
کابل

د مور د مړینې د خبر په اورېدو:

د مور یاد

د ګلو به محشر و خو که وریځې لړ سخي وای
که ستا د ښکرې پېغله وای زما به هم مستي وای
د تا د لاس سا به وای چې بې تبې مې خوړلای
د تا د مینې اور وای مورې زه ورکې ستي وای
ماښام مې د کټوي نه د شودو سوکې څښلای
سهار مې د مېټې په ترشکن کوچو سبناري وای
دردونه کړاوونه مې کړي ورځې ګالای
خوشیه ستا په زنګون مې سر کېښوی د لاسایې وای

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه پوهه نه قلم وای ، نه مکتب نه لیک اولوست وای
تالاس په سر راښکلی ، ما خپل زړه درته سکښتلای
سره دژمي شپه وای ، د نغري خوړلن ته ناست وای
په ورو ورو په مزو دې افسانې راته کولای
په ونو په اغزو مې مخ او پښې زخمي زخمي وای
د تا په جادوګرو کوتو تولې رغېدلای
دیوان وای ، ښاپېرۍ وای ، او ملوک وای او بدرۍ وای
د تا د ښکلي غږ نه د اسرارو زون راتللای

یه موري زړې موري ! ما خو ونه لیدې موري
ته لاړې درنه پاتې شو بېکس ستا نازولی
یه موري د نیا اوروه زه او ته پرې خبر نه وو
اوس ګرځم هسکیرلی ، کرېدلی او ترېټلی

یه موري په زړه پورې ، یه درنې لېښتنې موري !
د تا د جنازې کټ نورو یورو هدیرې ته
خبر شوم چې بې نومو کوډل کړه درې وړې
او تا پناه وروړې وه د بل کلي دېرې ته
خبر شوم چې زما فوتو دې هرچا ته ښودله
زوی ګی مې راروان دی خلکه دې بلې پېرې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکلي خلکو ویلې چې بوډۍ لېونۍ شوې
زما ته تورتم وایې، سپین سبا تورې تیارې ته

چې سا دې ورکوله زما نوم دې یادولو
تاوې چې آخري دیدن دزوی شوراته پاتې
ادې خو مجبوري وه، بې دردي وه بېواکي وه
دې سره ښامار په ډېروکړې ښا یسته مېنې میراتې
زه لاړم چې د سره ښامار علاج چېرته پیدا کړم
زه لاړم چې په تولې دنیا وکړم ننواتې
دنیا ته کوږوالې وشلوم، بېلګې ورته ښکاره کړم
دا داړې د ښامار دي نه شکرې نه نباتې
که زه یې درته کوټ کړم او زما سره یو نه شوې
قسم په ذوالجلال دی که به یو شی ورنه پاتې
یه خلکه سره ښامار ته خوړکی افغان پیدا دی
تاریخ کې دي راغلي چې به روس خوري دلته ماتې

ادې! یو نیم ملیون مې په وطن کې شهیدان دي
په هرکاله کې ویر دی او په هر کلي کې ساندې
ملیون شپږ شلې نه دي چې په کوټو دې شمېرلې
یو نیم ملیون لس لکه دي پنځه لکه پرې باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یونیم ملیون غاټول که د بکوا په دښته شنه شي
دا ډاګ به سور چکن شي زرغونه رڼا به کاندي

ماویا دتا په قبر به ډیوې روښانومه
ماوې چې دا ببرسر به په شناختې درته ږدمه
ماوې چې ستا کېن به په تودو اوښکو پرېولمه
ماوې چې دجمعې شپې ستا مزار کې تېرومه
ماوې ستا دجاموسره د زړه خواله کومه
چې تا قدم پرې ایښی وې هغه ځای ښکلومه
خو، قسمت بله راوکړه !
په یوسر د دنیا کې ته دخاورو مېلمنه شوې
او زه د دنیا بل سرکې دعا درته کومه

۱۹۸۲ ع
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مهاجر خوب

خوب وینم عالمه که یې څوک راکې ما نه
پروت یم سر مې ایښی د خپل یار په زنګانه

سر په بالښت ایښی تش کالبوت په واشنګټن کې و
روح مې په منزو منزو روان په خپل وطن کې و
واورې د سپین غره وې چې په تنده مې سرویلې
خاورې د وطن وې چې په سر مې بادولې
مرې اوښکې روانې وې په مخ دانه دانه
خوب وینم عالمه که یې څوک راکې ما نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ږنه دشمالي ته شوم انګور میزان وهلي
تاک شینکي زیړچکي شو تالان پرخو پریوللي
کوز تکاو ته لاړم داغوزو لویې وني
پاس وختم غره ته دخیږیو پاڼې پلني
خلک وو، بازار و، شور ماشور وو، تله راتله وو
میږې وې، شپانه وو، هیاهوی و، سړاو شنه وو
نه دویره وه نشته، نه دغم وه لښتانه
خوب وینم عالمه که یې څوک راکي مانه

بیا مې شو ګذر لکه ګودېت په لوی سالنګ
ویږې مې وززې وې په څوکه په کړنګ
واورې سپینې سپینې ځلیدې لکه سپین زر
کوز رهې اوبه وې، پرېوتلې لږ وبر
زرکوا وبلبلو یې په ترږوکې سسندرې کړې
مستې زړې هوایې اندېښنې له زړه لرې کړې
مورګې ځلیدلې لکه زلفې په شانه
خوب وینم عالمه که یې څوک راکي مانه

خوب وینم: باغچه وې توله شنه په ښنا رونو
مینځ کې یې صفه وې، توله پټه په تغرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواږې یې وياله کې د ږنواو بو بټوپوته وی
زه یمه یاران وی، چمنونه، مجلسونه وی
بره خوا پټوکې شولې شنې باد ته اچوی
خېل وی د چنچڼو، تیتې الوزی اتڼ کوی
ځمکه او اسمان په ګډه وایي تــــرانه
خوب وینم عالمه که یې څوک راکي مــانه

خوب مې په وطن کې دی، خوړدن مې په وطن کې دی
خوب کې بچې هم مرمه، ځنکدن مې په وطن کې دی
قبر په وطن کې، ځنازه مې په وطن کېــــــږ ده
تن مې په وطن کې دی، کېڼ مې په وطن دی
ما ته تابوت مه جوړوئ، ما ته کلا ن مه راوړئ
روح مې په وطن کې دی او تن مې په وطن کې دی
ګوندي یو شېبونکې وطن قبول کړي نــذرانه
خوب وینم عالمه که یې څوک راکي مــانه

۱۹۸۵
واشنګټن

(c) ketabton.com: The Digital Library

زانه

ستا اوږده اوږده وزرونه، هندوکش له څوکو جګ دی
لنډ وي اوږده منزلونه، چېرته چې کله رسېږي

ستا اوږده مشوکه ډوبه، نن آموکې بیاسبا ته
د سپین غره د سرډ نه وکې مسته مخچولېږي

الوتوکې رانګې زانګې څه ګیندې وهې اسمان ته
چې سیلۍ څومره سختیږي ته په شوق ورته نخېږې

د نیلي اسمانو پیغلې، ولې دومره جګه ګرځې
راته ښکاري پښتنه یې له زلمیانو نه شرمیږې

تور اوږه د پسرلي کې چې باران نم نم وریږي
ته زموږ د کلا شا ته، توره شپه کې راکوزیږې

زه یې اورم چې ته بولې، ها خوږې خوږې بدلې
زه یې ګورم چې ته خاندې او بیا ورانه ورانه کیږې

چې ته بیا وزرونه د دې کړې، کاشکې ما درسره بوځې
بې وزر درته ځوریږي زړه کې! ته نه پوهیږې

کاشکې ما وزر لرلای چې سهار درسره لاړ وای
څه ښه خوند کا چې آموخته، هندوکش نه ورښوییږې

څه د تالندې مرغوکې، د آسمان مخ ورشین کړې
چې د اوښکې دانه کې شوې او کار کار بهیږې

کابل ۱۹۶۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خپل ځان سره راز او نیاز

شپه چې پخه شي ګاونډي ویده شي
چې د موټرو آواز و درېږي
زه د خپل کټ ته مخ ګونډې وو هم
اوښکې مې مرې مرې په بار خوښوېږي
شونډې مې ښورې خو اواز نه لري
او دا شکرونه مې له زړه نه وځي
چې یه زما روحه له تا شکریه
چې لا تر اوسه غاړه هسکه ساتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د امید په باغ خزان کړ شي
چې په شنو پاڼو زېړې ولګېږي
چې د مالیار مخ په ګردو پټ شي
چې د بورا وزرې وسکڼېږي
زه لکه سروه غاړه جګه ساتم
د حوادثو د کوټکو لاندې
مې سرمات شوی خو کوږ شوی نه دی
داوږدو شپو په شومه دم کې وایم :
چې یه زما روحه له تا شکریه
چې لا تراوسه غاړه هسکه ساتي

١٩٦٠
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ARIC
B
3.532
SHP
982

DEW DROP ON A SAGEBRUSH

(Parkha Pa Tarkha)

Poems

by

Saduddin Shpoon

Writers Union of Free Afghanistan

Series No. 52

1990

IRC Printing Press

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library